

Van Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg TNO (NIPG-TNO) naar TNO Preventie en Gezondheid (TNO-PG)

A. Dijkstra*

Het nieuwe instituut

In 1993 is het gezondheidsonderzoek van TNO ingrijpend gereorganiseerd. Met ingang van 1 januari 1994 wordt al het gezondheidsonderzoek uitgevoerd vanuit één instituut. Dit nieuwe instituut heet TNO Preventie en Gezondheid (TNO-PG) en telt ongeveer 300 medewerkers. De reorganisatie impliceert dat het NIPG niet meer als apart instituut bestaat. De NIPG-programma's worden gecontinueerd in een nieuwe organisatorische context. Met deze nieuwe structuur kan TNO zich krachtiger manifesteren in een omgeving, die zich kenmerkt door elkaar opvolgende turbulenties. Als eenheid, die sociaal-gezondheidskundige-, technisch-wetenschappelijke- en biomedische expertise bundelt, kan TNO zich nu beter multidisciplinair inzetten voor probleemoplossend onderzoek en advieswerk in de gezondheidszorg.

De rode draad in de missie van TNO-PG is het bevorderen van het aantal gezonde levensjaren van de mens. Dit motief werkt door in de volgende onderzoekslijnen van het instituut:

- verbetering van de preventieve gezondheidszorg, met name de kwaliteit van de zorg en zorgsystemen en de daarbij te gebruiken diagnostiek, therapie, apparatuur en hulpmiddelen;
- beïnvloeding van de determinanten van gezondheid, gelegen in leefstijl, arbeid en milieu.

Het onderzoek richt zich op verbetering van de gezondheid en gezondheidszorg in alle levensfasen: jeugd, arbeidende mens en ouderen. Het wordt uitgevoerd binnen de volgende vijf programma's: Collectieve Preventie (ex-NIPG), Technologie in de Gezondheidszorg, Immuunziekten Onderzoek, Vaat- en Bindweefselonderzoek en Arbeid en Gezondheid (ex-NIPG).

* Dr A. Dijkstra, Afdeling Collectieve Preventie, TNO-PG, Postbus 124, 2300 AC Leiden.

De Afdeling Collectieve Preventie

Het programma Collectieve Preventie van TNO-PG (hoofd: Dr A. Dijkstra) omvat de oude NIPG-afdelingen: Volksgezondheid en Preventie, Jeugd en Gezondheid en Omgeving, Gedrag en Gezondheid. Bovendien is het post-academische onderwijs Openbare Gezondheidszorg (opleidingen Algemene Gezondheidszorg en Jeugdgezondheidszorg) ondergebracht in het programma Collectieve Preventie. In de afdeling werken ongeveer 60 medewerkers.

Het programma verkent de mogelijkheden voor preventie als kern van het gezondheidsbeleid van de nationale en lokale overheden, de gezondheidszorg zelf en andere organisaties werkzaam op het terrein van de volksgezondheid in binnen- en buitenland. Dit omvat kennis over determinanten van gezondheid in het algemeen, maar ook – meer specifiek – over de bijdrage van moeder- en kindzorg of de relatie tussen fysieke en maatschappelijke omgeving en de menselijke gezondheid. Preventie wordt beschouwd in al zijn aspecten, van gezondheidsbevordering tot gezondheidsbescherming, van vaccinatie tot screening. Vraagstukken van preventie betreffen alle levensfasen, van conceptie tot de oude dag. Centrale vraagstellingen in het onderzoek zijn:

- Welke rol kan en moet preventie spelen binnen en buiten de gezondheidszorg; Welke effecten en welke kosten kunnen verwacht worden bij de introductie van specifieke preventie-programma's.

Thema's binnen het programma zijn onder meer: doeltreffendheid, doelma-

tigheid en kwaliteit van preventie, invoering en gevolgen van beleidsmaatregelen op specifieke vraagstukken die zich voordoen bij kinderen en jeugdigen, ouderen, chronisch zieken, mensen met een handicap en milieuvraagstukken in relatie met gezondheid. Preventieve gezondheidszorg maakt deel uit van het gezondheidszorgsysteem, maar de integratie daarin is niet vanzelfsprekend. Collectieve Preventie analyseert de relatie tussen preventie en curatie. Dit vereist inzicht in de totale gezondheidszorg en in de organisatievormen die een soepel functioneren van de totale gezondheidszorg waarborgen.

Behalve onderzoek en advies ter ondersteuning van de praktijk verzorgt Collectieve Preventie ook postacademisch onderwijs.

Het onderwerp Jeugd en Gezondheid

Het onderzoek en onderwijs op het terrein van Jeugd en Gezondheid (hoofd: Prof.dr S.P. Verloove-Vanhorick) neemt in het nieuwe instituut een voor-aanstaande plaats in. Ook in 1994 zijn de belangrijkste programmalijnen en hun respectievelijke trekkers: perinatale epidemiologie (Mevr. S.E. Buitendijk); epidemiologie en morbiditeitsregistratie (Dr R.A. Hirasings); evaluatie van preventieve maatregelen (Mevr. dr J.F. Meulmeester); tandzorg en epidemiologie (Dr H. Kalsbeek).

Jeugd en Gezondheid is een van de centrale deelprogramma's van de afdeling Collectieve Preventie. Evenals tot nu het geval was, wordt gestreefd naar samenwerking met alle instituten, beroepsgroepen en organisaties, die betrokken zijn bij de uitvoering van preventieve en curatieve gezondheidszorg voor kinderen en adolescenten. Gebieden waarop wordt samengewerkt zijn, behalve de aparte onderzoek- en onderwijsprojecten, het documentatiecentrum Jeugdgezondheidszorg, het Nederlands Signalerings Centrum Kinder-geneeskunde, beleidsgroep peilingen in de JGZ, de stichting Perinatale Epidemiologie Nederland, samenwerking ter ontwikkeling van een landelijke infrastructuur ten behoeve van de kwaliteit en effectiviteit van de JGZ en de NSPH voor wat betreft het postacademisch onderwijs.

Stelling

Het toenemende streven naar decentralisatie van bestuur, in het bijzonder van lokale overheden, heeft risico's voor de doelmatigheid van de collectieve preventie voor jeugdigen.

A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur, Rotterdam, 22 september 1993